

Y Swyddfa Rheoleiddio Niwclear (ONR) Adroddiad Safle ar gyfer Wylfa

Adroddiad am gyfnod 1 Ionawr 2021 – 30 Mehefin 2021

Rhagair

Cyhoeddir yr adroddiad hwn fel rhan o ymrwymiad ONR i sicrhau bod gwybodaeth am weithgareddau arolygu a rheoleiddio sy'n ymwneud â'r safle uchod ar gael i'r cyhoedd. Dosberthir adroddiadau i aelodau ar gyfer y Grŵp Rhanddeiliaid Safle Wylfa (SSG) ac maent hefyd ar gael ar wefan ONR (<http://www.onr.org.uk/llic/>).

Mae arolygwyr safleoedd o ONR fel arfer yn mynychu cyfarfodydd Grŵp Gwasanaethau Cymdeithasol lle cyflwynir yr adroddiadau hyn a byddant yn ymateb i unrhyw gwestiynau a godir yno. Dylai unrhyw berson sy'n dymuno holi am faterion a gwmpesir gan yr adroddiad hwn gysylltu ag ONR.

TABL CYNNWYS

1	AROLYGIADAU.....	3
2	MATERION ARFEROL.....	3
3	MATERION NAD YDYNT YN RHAI ARFEROL.....	4
4	GWEITHGARWCH RHEOLEIDDIOL.....	4
5	NEWYDDION GAN ONR.....	5
6	CYSYLLTIADAU.....	7

1 AROLYGIADAU

1.1 Dyddiadau'r arolygiad

Mynychodd ein harolygwyr safle Wylfa ar y dyddiadau canlynol:

- 23 i 25 Mawrth 2021
- 20 Mai 2021

2 MATERION ARFEROL

2.1 Arolygiadau

Cynhelir arolygiadau fel rhan o'r broses ar gyfer monitro cydymffurfiaeth â:

- yr amodau sydd ynghlwm wrth ONR i'r drwydded safle niwclear a roddwyd o dan Ddeddf Gosodiadau Niwclear 1965 (NIA65) (fel y'i diwygiwyd);
- Deddf Ynni 2013;
- Deddf Iechyd a Diogelwch yn y Gwaith 1974 (HSWA74); a
- rheoliadau a wnaed o dan HSWA74 e.e. Rheoliadau Ymbelydredd Ïoneiddio 2017 (IRR17) a Rheoliadau Rheoli Iechyd a Diogelwch yn y Gwaith 1999 (MHSWR99).

Mae'r arolygiadau'n cynnwys monitro gweithredoedd trwyddedai ar y safle mewn perthynas â digwyddiadau, gweithrediadau, gwaith cynnal a chadw, prosiectau, addasiadau, newidiadau i achosion diogelwch ac unrhyw faterion eraill a allai effeithio ar ddiogelwch a diogeledd. Mae'n ofynnol i'r trwyddedai wneud a gweithredu trefniadau digonol o dan amodau sy'n gysylltiedig â'r drwydded er mwyn sicrhau cydymffurfiaeth gyfreithiol. Mae arolygiadau'n ceisio barnu pa mor ddigonol yw'r trefniadau hyn a'u gweithredu.

Yn ystod y cyfnod hwn, cynhaliwyd yr arolygiadau canlynol yn Wylfa:

- Gweithrediad y trwyddedai o fesurau lleihau risg Covid-19
- LC 06: Dogfennau, Cofnodion, Awdurdodau a Thystysgrifau
- LC 07: Digwyddiadau ar y safle
- LC 08: Hysbysiadau Rhybuddio
- LC 09: Cyfarwyddiadau i bersonau ar y safle
- Rheoliadau Diogelwch Diwydiannau Niwclear (NISR) 2003 (fel y'u diwygiwyd).

Roeddem o'r farn bod y trefniadau a wnaed ac a weithredwyd gan y safle mewn ymateb i ofnion diogelwch a diogeledd yn ddigonol yn yr ardaloedd a arolygwyd. Mae ONR yn parhau i fonitro gwelliannau gwybodaeth a seiberddiogelwch ar y safle yn erbyn amserlen wella. Mae Wylfa yn parhau i hyrwyddo canlyniadau diogelwch ac mae'n gwneud cynnydd o ran cwblhau gwelliannau a nodwyd.

2.2 Gwaith arall

Drwy gydol y cyfnod adrodd hwn mae ein harolygydd diogelwch safle enwebedig wedi parhau i gynnal cyfarfodydd fideogynadleda bob dwy wythnos gyda chynrychiolydd o dîm arweinyddiaeth Wylfa i gynnal ymwybyddiaeth sefyllfaol o faterion sy'n ymwneud â diogelwch niwclear, diogeled, mesurau diogelu, trafniadaeth ac iechyd a diogelwch confensiynol, gan gynnwys: gwydnwch y gweithlu, cydnerthedd trefniadau argyfwng, gwydnwch y gadwyn gyflenwi, digwyddiadau ar y safle a gweithgareddau sy'n digwydd ar y safle. Ni thynnwyd sylw ONR at unrhyw faterion arwyddocaol.

Rydym yn parhau i adolygu ein hymgysylltiadau â'r Wylfa ac rydym yn effro i'r angen i gydbwysu cwblhau arolygiadau arfaethedig â rheolau Covid-19 Llywodraeth Cymru a'r ardal leol. Mae hyn yn cynnwys ymgymryd â rhai rhyngweithiadau drwy gynhadledd fideo, e-bost a ffôn (fel y bo'n briodol) i sicrhau'r presenoldeb corfforol gorau ar y safle.

3 MATERION NAD YDYNT YN RHAI ARFEROL

Mae'n ofynnol i ddalwyr trwydded gael trefniadau i ymateb i faterion a digwyddiadau nad ydynt yn rhai arferol. Mae ein harolygwyr yn barnu digonolrwydd ymateb y trwyddedai, gan gynnwys y camau a gymerwyd i weithredu unrhyw welliannau angenrheidiol.

Nid yw Wylfa wedi rhoi gwybod am unrhyw ddigwyddiadau sy'n gysylltiedig â diogelwch i ONR yn ystod y cyfnod.

Mewn ymateb i bandemig Covid-19 mae pob un o'r 12 o safleoedd niwclear trwyddedig Magnox Limited wedi rhoi trefniadau ar waith i leihau'r potensial ar gyfer trosglwyddo'r feirws hwn ar y safle. Ers gadael eu cyfnod oedi gweithredol arfaethedig, mae'r safleoedd wedi dychwelyd i "normal" newydd gyda llawer o staff bellach yn gweithio o'r cartref i gyfyngu ar y niferoedd ar y safle (fel y bo'n briodol i'r rôl), gyda gwaith prosiect yn cael ei ailgychwyn i sicrhau gweithgareddau datgomisiynu diogel ac amserol.

Mae parodrwydd ar gyfer argyfwng yn cael ei gynnal drwy dîm cyflenwi ar ddyletswydd ym mhob safle yn unol â threfniadau argyfwng a gymeradwywyd gennym ni. Mae'r trefniadau hyn yn cynnwys y ddarpariaeth i alw personél ychwanegol a'r gwasanaethau brys i mewn i'r safle i gynorthwyo staff Magnox Limited. Mae'r cynlluniau hyn wedi cael eu hymarfer a'u harsylwi'n rheolaidd gan ein harolygwyr yn ystod ymarferion brys yn y gorffennol diweddar. Nid yw Magnox Limited wedi adrodd am unrhyw faterion a allai effeithio ar statws diogel y safle.

4 GWEITHGARWCH RHEOLEIDDIOL

Efallai y byddwn yn cyhoeddi dogfennau ffurfiol i sicrhau cydymffurfiaeth â gofynion rheoliadol. O dan Amodau Trwydded safle niwclear, rydym yn cyhoeddi dogfennau rheoleiddio sydd naill ai'n caniatáu gweithgaredd neu'n ei gwneud yn ofynnol i ryw fath o gamau gael eu cymryd. Gelwir y rhain fel cyfangorff yn 'Offerynnau Trwydded' (ALLau). Yn ogystal, gall arolygwyr gyhoeddi hysbysiadau gorfodi i sicrhau gwelliannau i ddiogelwch.

Ni roddwyd unrhyw ALLau na hysbysiadau gorfodi i Wylfa yn ystod cyfnod yr adroddiad hwn:

Tabl 1

Offerynnau Trwydded a Hysbysiadau Gorfodi a Gyhoeddwyd gan ONR yn ystod y cyfnod hwn

Dyddiad	Math	Rhif Cyf	Disgrifiad
			Dim

Ceir adroddiadau sy'n manylu ar y penderfyniadau rheoleiddio uchod ar wefan ONR yn <http://www.onr.org.uk/pars/>.

5 NEWYDDION GAN ONR

Isod ceir crynodebau o weithgareddau allweddol dros y chwe mis diwethaf. Mae rhagor o fanylion ar gael ar ein [gwefan](#).

Covid-19 (Coronafeirws) (safle ONR)

Rydym yn parhau i gael sicrwydd bod gan ddalwyr trwyddedau safleoedd niwclear a deiliaid dyletswydd eraill ddigon o adnoddau i barhau i gyflawni eu gweithgareddau'n ddiogel ac yn hyderus. Rydym yn parhau i fod yn fodlon ag ymateb y diwydiant ar hyn o bryd ac ni fu unrhyw newid sylweddol i wydnwch diogelwch a diogeledd deiliaid dyletswydd.

Mae'n ofynnol i bob safle trwyddedig bennu'r lefelau staffio gofynnol sy'n angenrheidiol er mwyn sicrhau gweithrediadau diogel a threfniadau wrth gefn os na chyfarfyddir â'r lefelau hyn. Mae'n benodol bod yr amod hwn wedi'i gynllunio i sicrhau y gall diwydiant reoli a llywio gweithgareddau a allai effeithio'n ddigonol ar ddiogelwch niwclear o dan bob amgylchiad rhagweladwy, gan gynnwys pandemigau.

Er bod ein staff yn parhau i weithio'n bennaf o gartref, (gan gyflawni cymaint o'n gwaith â phosibl drwy gynhadledd fideo, ffôn ac e-bost), rydym yn cynyddu ôl troed ein safle yn ofalus ac yn raddol. Rydym yn parhau i asesu ein presenoldeb ar y safle yn unol â chanllawiau'r llywodraeth a'n hanghenion busnes, gan sicrhau bod gennym bortffolio cytbwys o arolygiadau ac ymyriadau ar y safle, sy'n bwysig i gefnogi rheoleiddio effeithiol at ein dibenion.

Mae ein safbwynt diweddaraf i'w weld ar ein [gwefan](#).

Camau Gorfodi

Ym mis Ionawr, cytunwyd i ymestyn dau [Hysbysiad Gwella](#) gwasanaethu ar y Sefydliad Arfau Atomig (AWE), gan gydnabod y cynnydd da a wnaed hyd yma. Mae'r Hysbysiadau, a gyflwynwyd ym mis Mehefin 2019, yn ymwneud â'r ffordd y mae'r cwmni'n rheoli newidiadau i strwythur ac adnoddau sefydliadol a allai effeithio ar ddiogelwch.

Ym mis Ionawr, cyflwynwyd [Hysbysiad Gwella](#) ar Sellafield Ltd yn dilyn nifer o ddigwyddiadau diogelwch trydanol ar draws y safle. Er ein bod yn fodlon bod Sellafield Ltd yn bodloni'r safonau uchel a ddisgwylir o ran diogelwch niwclear ar hyn o bryd, fel rheoleiddiwr mae arnom angen gwelliannau parhaus ym maes diogelwch trydanol.

Ym mis Chwefror, cyflwynwyd [Hysbysiad Gwella](#) ar Morgan Sindall Construction and Infrastructure Ltd ar ôl i weithwyr ddod yn agos at daro cebl trydan foltedd uchel byw yn ystod gwaith cloddio ar safle Sellafield. Ni chafodd neb ei niweidio yn y digwyddiad ar 7 Hydref 2020, ac ni chafwyd unrhyw effaith ar y cyhoedd na'r amgylchedd. Fodd bynnag, roedd y digwyddiad yn peri risg ddifrifol i weithwyr a oedd yn gweithredu o fewn un metr i'r cebl 11kV.

Ym mis Ebrill, cyhoeddwyd bod EDF yn [Cydymffurfio](#) gyda Chyfarwyddyd a gyflwynwyd gennym ar 14 Rhagfyr 2020, o dan Reoliadau Diogelwch Systemau Pwysedd (2000). Roedd hyn yn dilyn arolygiad, lle gwelsom nifer o gydrannau system bwysedd yng Ngorsaf Bŵer Heysham 1 yn hwyr yn eu harchwiliad a drefnwyd.

Ym mis Mai, cytunwyd i [ymestyn hysbysiad gwella](#) gwasanaethu ar EDF ym mis Medi 2020, gan gydnabod y cynnydd a wnaed hyd yn hyn. Cafodd yr hysbysiad ei gyflwyno ar ôl i beth o'r offer a ddefnyddiwyd i fesur pŵer adweithyddion yn Heysham 2 gael ei ffurfweddu'n anghywir. Roeddem o'r farn fod Heysham 2 yn gallu gweithredu'n ddiogel, ac na fydd amser ychwanegol i ddangos y gwelliannau gofynnol yn peri risg i ddiogelwch. Rhaid i'r EDF gydymffurfio â'r hysbysiad gwella erbyn 31 Gorffennaf 2021.

Ym mis Mehefin, cyhoeddwyd bod Rolls-Royce Submarines Ltd (RRSL) wedi [cydymffurfio](#) gyda hysbysiad gwella a gyflwynwyd ar 29 Mai 2020. Cyflwynwyd yr hysbysiad ar ôl i weithredwyr RRSL ddod â 21 uned o ddeunydd ffibr i mewn i'r safle – sy'n rhagori ar y terfyn a ddiffiniwyd yn yr achos diogelwch ac a nodir yn y Dystysgrif Rheoli Critigol ar gyfer y safle.

Diweddariadau Rheoleiddiol

Ym mis Mawrth, cyhoeddwyd ymateb gennym ar ein [gwefan](#) i adroddiad gan y BBC yn ymwneud â Sellafield. Roeddem yn naturiol yn bryderus o glywed yr honiadau, yn enwedig unrhyw awgrym bod staff wedi dioddef cam-drin hiliol o unrhyw fath. Fel rheoleiddiwr, pe bai gennym unrhyw bryderon neu dystiolaeth bod bwlio ac aflonyddu yn effeithio ar ddiogelwch ar y safle, byddem yn cymryd camau cadarn i sicrhau yr eir i'r afael â hyn fel mater o frys.

Ym mis Mawrth, roeddem wedi [cyhoeddi](#) erthygl am sut y gwnaethom ymateb i'r ddamwain niwclear ddifrifol yng ngwaith pŵer niwclear Fukushima Dai-ichi yn 2011 i nodi'r 10fed pen-blwydd.

Ym mis Mawrth, rhoesom [ganiatâd i EDF](#) i Adweithyddion 3 a 4 yng ngorsaf bŵer Hinkley Point B ddychwelyd i wasanaethu am gyfnod cyfyngedig o weithredu. Bydd caniatâd ar gyfer Adweithydd 3 yn caniatáu iddo weithredu i ddefnydd craidd o 17.55 diwrnod terawatt, tra bydd caniatâd ar gyfer Adweithydd 4 yn gweithredu i ddefnydd craidd o 17.3 diwrnod terawatt, sy'n cyfateb i ddau gyfnod o tua chwe mis o weithredu ar gyfer pob adweithydd.

Ymgysylltu â Rhanddeiliaid

Ym mis Chwefror, anogwyd partïon â diddordeb i gymryd rhan mewn arolwg [Asiantaeth Ynni Niwclear \(NEA\)](#) am feithrin a chynnal ymddiriedaeth rhwng rheoleiddwyr diogelwch niwclear a'r rhanddeiliaid y maent yn ymgysylltu â nhw.

Ym mis Chwefror, rhoesom y wybodaeth ddiweddaraf am y newidiadau [arweinyddiaeth strwythurol](#) a gyhoeddwyd gennym i ddechrau ym mis Rhagfyr 2020. O dan y trefniadau cytundebol presennol, roedd disgwyl bob amser i'r Prif Weithredwr presennol Adrienne Kelbie CBE gamu i lawr wrth i'w thymor estynedig yn y swydd ddod i ben ym mis Ionawr 2022.

Ym mis Chwefror, cyhoeddwyd ein bod wedi penodi [Donald Urquhart](#) i rôl Cyfarwyddwr Gweithredol Gweithrediadau sydd newydd ei chreu, a fydd yn rhan o'n strwythur arweinyddiaeth newydd. Fel Cyfarwyddwr Gweithredol Gweithrediadau, bydd Donald yn gyfrifol am arwain ein gwaith rheoleiddio.

Ym mis Mawrth, cyhoeddwyd ein bod, fel rhan o'n trefniadau arwain newydd, wedi [penodi tri dirprwy brif arolygydd niwclear newydd](#) (DCIs) i'n timau rheoleiddio ac uwch arweinwyr: Jane Bowie, Paul Dicks a Steve Vinton, sydd ar hyn o bryd yn uwch-arolygydd yn ONR. Mae gan bob un o'r tri DCI newydd hanes cadarn o reoleiddio ar draws y sefydliad a byddant yn ein helpu i barhau i ganolbwyntio ar ein Strategaeth 2020-25.

Ym mis Ebrill, cyhoeddwyd [erthygl](#) yn cyflwyno ein haelod bwrdd mwyaf newydd, Jean Llewellyn, a ymunodd â ni ym mis Hydref 2021, fel arweinydd diogelwch. Mae Jean yn dod â chyfoeth o brofiad gyda hi, gan gynnwys gwasanaethu fel cyfarwyddwr anweithredol ar fwrdd Sefydliad Diogelwch Niwclear y Byd ers 2018 – sydd wedi rhoi dealltwriaeth dda iddi o'r heriau diogelwch byd-eang sy'n wynebu'r diwydiant niwclear.

Ym mis Mai, cyhoeddwyd ein e-fwletin ['Newyddion ONR'](#) i danysgrifwyr. Roedd y mater hwn yn cynnwys myfyrdodau ffarwelio gan ein prif weithredwr sy'n ymadael, diweddariad arweinyddiaeth, rhagor o wybodaeth am ein hymateb i COVID-19, a chanlyniadau ein harolwg rhanddeiliaid diweddaraf. Gallwch gofrestru ar gyfer ein e-fwletin [yma](#)

Ar 1 Mehefin, roeddem wedi [cyhoeddi](#) gweithredu ein strwythur arweinyddiaeth newydd yn llawn. Mark Foy bellach yw ein Prif Weithredwr a'n Prif Arolygydd Niwclear cyfunol. Fe'i cefnogir gan Sarah High fel Dirprwy Brif Weithredwr, a Donald Urquhart fel Cyfarwyddwr Gweithredol Gweithrediadau.

Ym mis Mehefin, cyhoeddwyd ein [Cynllun Corfforaethol ar gyfer 2021/22](#), sy'n nodi ein blaenoriaethau allweddol i ddiogelu'r cyhoedd drwy sicrhau gweithrediadau niwclear diogel.

Ym mis Mehefin, roedd ein prosiect System Gyfrifo a Rheoli Deunydd Niwclear (SSAC) y Wladwriaeth - a welodd ONR yn dod yn rheoleiddiwr diogelu niwclear cenedlaethol y DU o 31 Rhagfyr 2020, [ar y rhestr fer ar gyfer gwobr genedlaethol](#) yng Nghategori Prosiect Cenedlaethol y DU y Sefydliad Rheoli Prosiect yn y categori 'Prosiect y Flwyddyn'.

Mesurau i gadarnhau bod gwledydd yn cydymffurfio â rhwymedigaethau rhyngwladol i beidio â defnyddio deunyddiau niwclear o raglenni niwclear sifil at ddibenion nad ydynt yn heddychlon yw mesurau diogelu niwclear.

Mae ein holl newyddion diweddaraf ar gael yn www.onr.org.uk.

6 CYSYLLTIADAU

Y Swyddfa Rheoleiddio Niwclear
Redgrave Court
Merton Road
Bootle
Glannau Mersi
L20 7HS
gwefan: www.onr.org.uk
E-bost: Contact@onr.gov.uk

Cyhoeddir y ddogfen hon gan y Swyddfa Rheoleiddio Niwclear (ONR). I gael rhagor o wybodaeth am ONR, neu i roi gwybod am anghysondebau neu anghywirdebau yn y cyhoeddiad hwn, ewch i <http://www.onr.org.uk/feedback.htm>.

© Swyddfa Rheoleiddio Niwclear, 2021

Os hoffech aildefnyddio'r wybodaeth hon ewch i www.onr.org.uk/copyright.htm am fanylion.

Cyhoeddwyd 07/21

Ar gyfer dogfennau cyhoeddus, y copi electronig ar wefan ONR yw'r fersiwn mwyaf cyfredol sydd ar gael i'r cyhoedd o hyd ac mae copïo neu argraffu yn golygu bod y ddogfen hon heb reolaeth.